

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 4Cdo/16/2018  
Identifikačné číslo spisu: 2516204692  
Dátum vydania rozhodnutia: 13.08.2018  
Meno a priezvisko: JUDr. Edita Bakošová  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2516204692.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletého E., narodeného X. decembra XXXX, bývajúceho u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, so sídlom v Hlohovci, Jarmočná 3, dieťa rodičov O., bývajúcej v I., zastúpenej Advokátskou kanceláriou Pacalaj, Palla a partneri, s.r.o., so sídlom v Trnave, Námestie SNP 3, IČO: 36 857 548, a T., bývajúceho v I., prechodne bytom v I., o návrhu matky na zvýšenie výživného a návrhu otca na zníženie výživného, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 21 P 117/2016, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 20. septembra 2017 sp. zn. 24 CoP 120/2017, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava rozsudkom zo 6. marca 2017 č. k. 21 P 117/2016-196 zvýšil výživné otca na maloletého E. (ďalej aj „maloletý“) zo sumy 100,- eur na sumu 165,- eur mesačne od 1. septembra 2016 (I. výrok), ročné výživné za obdobie od 1. septembra 2016 do 28. februára 2017 v sume 390,- eur povolil otcovi zaplatiť v mesačných splátkach vo výške 11,- eur spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok pri omeškaní s plnením jednej splátky (II. výrok) a týmto rozhodnutím zmenil predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Piešťany z 21. októbra 2014 sp. zn. 8 C 200/2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 11. júna 2015 sp. zn. 10 Co 3/2015 v spojení s jeho opravným uznesením z 30. júna 2016 v časti týkajúcej sa výživného na maloletého (III. výrok). Návrh otca na zníženie výživného zamietol (IV. výrok) a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (V. výrok). Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o rodine“). Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že od posledného rozhodnutia o výživnom došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletého, ktorá spočíva v zhoršení jeho zdravotného stavu a s tým súvisiacim podstatným zvýšením výdavkov. Na strane matky súd prvej inštancie konštatoval mierne zvýšenie príjmu oproti času predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom a zväčšenie majetku o

trojizbový byt, zároveň však u nej zistil nárast výdavkov, lebo byt získala na základe úveru, ktorý musí splácať. U otca nezistil žiadnu podstatnú zmenu pomerov od času posledného rozhodovania o výživnom. Rovnako ako v čase predchádzajúceho rozhodnutia, súd prvej inštancie vychádzal z potenciálneho príjmu otca 1 858,52 eur a zobral do úvahy, že otec si plní vyživovaciu povinnosť aj voči plnoletej dcére K. vo výške 300,- eur mesačne. Na základe týchto zistení ustálil, že je dôvod na zvýšenie výživného, ktoré je otec povinný platiť na maloletého, a to vo výške 165,- eur mesačne. Zvýšením výživného vznikol otcovi nedoplatok na zročnom výživnom vo výške 990,- eur, z ktorého sumu 600,- eur do času vydania napadnutého rozhodnutia uhradil, zvyšnú časť mu uložil uhradiť v mesačných splátkach po 11,- eur. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 52 Civilného sporového poriadku (ďalej „C.s.p.“).

2. Krajský súd v Trnave na odvolanie otca rozsudkom z 20. septembra 2017 sp. zn. 24 CoP 120/2017 rozsudok súdu prvej inštancie v I. výroku o zvýšení výživného v spojení s III. výrokom o zmene rozhodnutia, ktorým bola naposledy určená vyživovacia povinnosť otca podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletého zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 130,- eur mesačne s účinnosťou od 1. septembra 2016, v II. výroku o zročnom výživnom a v V. výroku o trovách konania rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 písm. b/ C.s.p. zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, vo IV. výroku o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil ako vecne správny. Stotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie, že od času posledného rozhodovania o výživnom došlo na strane maloletého k zmene pomerov, ktorá odôvodňovala zvýšenie naposledy určenej povinnosti otca platiť výživné. Na rozdiel od súdu prvej inštancie, zo skutkového stavu ustáleného týmto súdom, za primerané považoval zvýšiť povinnosť otca platiť výživné na maloletého vo výške 130,- eur mesačne. Výrok o zročnom výživnom zrušil a v tejto časti vec vrátil na ďalšie konanie vzhľadom na čas od vydania napadnutého rozsudku. Pokiaľ otec namietal správnosť výroku ktorým bol jeho návrh na zníženie výživného zamietnutý, odvolací súd tento potvrdil a v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 C.s.p. sa v celom rozsahu stotožnil so závermi súdu prvej inštancie o neopodstatnenosti takého návrhu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala matka dovolanie, ktoré odôvodnila ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ C.s.p. tvrdiac, že odvolací súd sa neriadil zásadami riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia vyjadrenými v ustálenej judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v rozhodnutiach Ústavného súdu Slovenskej republiky, ako aj v rozhodnutiach Európskeho súdu pre ľudské práva. Protirečí si, keď na jednej strane konštatuje, že sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie a jeho právnymi závermi a následne uvádza, že sa nestotožňuje s výškou výživného, ktorú tento súd zistil. V odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol žiaden logicky postup, ktorým dospel k zvýšeniu výživného na sumu 130,- eur, rozhodnutie nemá oporu v relevantných ustanoveniach právnych predpisov a jeho úvahy o zmene výšky výživného určenej súdom prvej inštancie sú nezrozumiteľné a nepreskúmateľné. Nezhľadní ďalšiu zmenu pomerov, ku ktorej došlo na strane maloletého tým, že nastúpil na druhý stupeň základnej školy a na strane rodičov tým, že si vysporiadali bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Dostatočne dôsledne neprihliadal na potencialitu príjmu otca, z ktorej vychádzal súd prvej inštancie. Týmto pochybeniami, keď nepreskúmateľným spôsobom zmenil rozsudok súdu prvej inštancie odchýlil sa od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. Dovolateľka v tejto súvislosti označila rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré rozoberali otázku náležitosti riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia (5 Cdo 76/2009, 4 Cdo 171/2005, 2 Cdo 206/2009). Žiadala, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu zmenil vo výroku, ktorým rozhodol o zmene rozsudku súdu prvej inštancie tak, že rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým rozhodol o zvýšení výživného otca na 165,- eur, potvrdí.

4. Otec vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že sa v celom rozsahu pridrižiava svojho odvolania, o ktorom rozhodol odvolací súd rozsudkom napadnutým dovolaním. Poukázal na nesprávnosť zistení súdu prvej inštancie o výške jeho potenciálneho príjmu, ktoré si následne osvojil aj odvolací súd. Podrobne opísal svoju finančnú situáciu, zdôrazňujúc problémy v podnikaní, ktoré sa na nej výrazne podieľajú, vysvetlil, na aký účel využil finančné prostriedky získané z pôžičiek, na ktoré súdy nižších stupňov pri zisťovaní výšky jeho príjmu neprihliadali. Navrhol dovolanie matky ako neoprávnené a neprípustné zamietnuť.

5. Od 1. júla 2016 sa konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých riadia ustanoveniami zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „C.m.p.“). Ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa neho sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (§ 2 ods. 1 C.m.p.). To platí i pre konanie o dovolaní.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku - ďalej len „C.s.p.“) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. V zmysle § 421 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 C.s.p. (porovnaj 2 Cdo 203/2016 a 6 Cdo 113/2017).

. Ak nemá dovolanie, prípustnosť ktorého strana sporu vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 C.s.p., vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k znemožneniu meritórnemu dovolaciemu prieskumu a odmietnutiu dovolania podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ C.s.p. ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj 1 Cdo 126/2017, 1 Cdo 206/2017, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 89/2017, 7 Cdo 20/2017, 8 Cdo 186/2016).

10. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 C.s.p. pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 C.s.p. môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

11. Dovolateľka v podanom dovolaní síce výslovne uviedla, že jeho prípustnosť vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ C.s.p., odôvodnila ho však tým, že sa krajský súd pri odôvodnení svojho rozsudku odchýlil od zákonom stanovených kritérií riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, ktoré vymedzujú ňou označené rozhodnutia najvyššieho súdu, ako aj ustálená judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európsky súd pre ľudské práva, jeho rozhodnutie je tak zmätočné a nepreskúmateľné, pri rozhodovaní neprihliadol na zmenu pomerov, ktorá nastala po rozhodnutí súdu prvej inštancie.

12. Z obsahu jej dovolacieho prejavu (§ 124 C.s.p.) dovolací súd ustálil, že dovolacie námietky môžu byť po splnení ďalších zákonných predpokladov dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f/ C.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť (nedostatok odôvodnenia) rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná za vlastnosť rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

14. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, prijaté na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

15. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že sudy neodôvodnili svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia odkázal na skutkové zistenia ustálené na základe vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie a na jeho právne posúdenie veci, pokiaľ sa týkalo použitia relevantných ustanovení Zákona o rodine. Na rozdiel od súdu prvej inštancie však prijal iný právny záver o tom v akom rozsahu má byť zvýšená vyživovacia povinnosť otca oproti naposledy určenému výživnému, ktorý riadne odôvodnil. Nemožno tak prisvedčiť dovolateľke, že odôvodnenie jeho rozhodnutia vyznieva protirečivo, keď na jednej strane odkazuje na závery rozhodnutia súdu prvej inštancie a na druhej strane ich správnosť spochybňuje.

16. K námietke dovolateľky, že súd nedostatočne a nesprávne zistil skutkový stav veci, dovolací súd uvádza, že neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je vadou v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 C.s.p.) a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f/ C.s.p., lebo týmto postupom súd neznemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Prípustnosť dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je spôsobilé založiť ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, pretože do obsahu práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

17. Vzhľadom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie matky proti rozsudku krajského súdu nie je podľa § 420 písm. f/ C.s.p. dôvodné, preto ho ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

18. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.